

NACIONĀLĀS ZIŅAS

Šomēnes Latvijā sāks izsniegt jauna parauga pases

Šomēnes Latvijā sāks izsniegt jauna parauga pases, kas atbilst Eiropas Savienības un starptautiskajiem standartiem, informē Pilsonības un migrācijas lietu pārvalde. Personām, kuru pase vēl ir derīga, nevajadzētu satraukties, jo jaunā dokumenta saņemšana nebūs obligāta. Jaunā parauga pasu ieviešana neietekmēs izdoto nepilsoņu 1997. gada un visu tipu 2002. gada parauga pasu derīgumu. Patlaban lietojamās pases būs derīgas līdz tajās norādītajam termiņam. Savukārt pilsoņu 1992. gada parauga pases no 2008. gada vidus vairs nevarēs izmantot kā ceļošanas dokumentu, jo to drošības prasības neatbilst starptautiskajiem standartiem. Jaunā parauga pasēs būs iestrādātas speciālas mikroshēmas, kas saturēs personu identifikējošu informāciju, tostarp arī fotoattēlu digitālā formātā, ko paredz ES tiesību aktu prasības. Vēlāk, 2008. gadā, minētajās mikroshēmās plānots iekļaut arī pases turētāja pirkstu nospiedumu attēlus. Jauno pasu turētājiem, izmantojot automātiskās dokumentu pārbaudes sistēmas, būs atvieglota robežšķērsošana gan ES dalībvalstīs, gan citur pasaulē. Tostarp jaunā parauga pasu ieviešana ir viens no priekšnoteikumiem bezvīzu režīmam ar ASV.

Plānots, ka ar jaunajām pasēm tiks samazināti viltojumu gadījumu un ar identitātes zādzībām saistīto noziegumu skaits. Mikroshēmas ar biometrijas datiem tiks iekļautas visu patlaban pastāvošo veidu pasēs - pilsoņa, nepilsoņa, diplomātiskajās un dienesta pasēs, bezvalstnieka ceļošanas dokumentā, bēgļa ceļošanas dokumentā, kā arī ceļošanas dokumentā personām, kurām piešķirts alternatīvais statuss. Pilsoņu pasēm mainīsies vāciņa krāsa - tā būs bordo jeb sarkani violeta, bet priekšējā vāciņa augšpusē vīrs uzraksta «Latvijas Republika» būs rakstīts «Eiropas Savienība», savukārt vāciņa apakšdaļā būs redzams elektroniskās pases simbols. Tāpat kā iepriekš, neizpaliks arī Latvijas valsts ģerbonis un uzraksts «Pase».

Brīvdienas būs 19. novembris un 24. decembris

Brīvdienas būs 19. novembris un 24. decembris. To paredz šogad 24. maijā Saeimas pieņemtie grozījumi likumā «Par svētku, atceres un atzīmējamām dienām», kuros noteikts, ka 24. decembris ir brīvdiena, savukārt, ja svētku dienas — 4. maijs un 18. novembris — iekrīt sestdienā vai svētdienā, nākamo darbdienu nosaka par brīvdienu. Grozījumi stājas spēkā šā gada 26. jūnijā, tāpēc jau šogad 19. novembris būs brīvs, jo 18. novembris iekrīt svētdienā. Pirms grozījumu pieņemšanas bija paredzēts 24. decembra darba dienu pārcelt uz 29. decembri, bet, tā kā Saeima ir pieņēmusi minētos grozījumus likumā un noteikusi, ka 24. decembris ir brīvs, vairs nav nepieciešams darba dienu pārcelt. EM ir atsaukusi šo rīkojuma projektu.

Vai Staķei pienākas kompensācija?

Labklājības ministre Dagnija Staķe (ZZS), kura paziņojusi par savu atkāpšanos no amata, patlaban vēl domā, vai atteikties no kompensācijas 5832 latu apmērā, kas viņai pienākas pēc amata zaudēšanas, ziņu aģentūrai LETA informēja Staķe. Kā ziņots, pēc atkāpšanās no amata labklājības ministrei pienāksies kompensācija trīs mēnešalgu apmērā. Ministru atalgojums ir 1944 latu pirms nodokļu nomaksas, līdz ar to pēc amata zaudēšanas Staķei pienāksies 5832 latu. Staķe var no sev pienākošās kompensācijas atteikties. Jau ziņojām, ka Staķe atkāpsies no amata, jo nākamā gada budžetā nav izdevies panākt iecerēto pensiju pieaugumu. Darbu viņa pārtrauks pēc nākamā gada valsts budžeta apstiprināšanas Saeimā. Staķe ir jau ceturta ministre, kas atstāj valdību un var pretendēt uz kompensācijas saņemšanu.

Ziņas sagatavoja T.Elste

NOVADNIEKS

Redaktore Tamāra Elste

Pasūtījuma indekss 3033.

Reģistrācijas apliecība nr. 000701018.

Izdevējs — SIA «NOVADNIEKS REDAKCIJA».

Redakcijas adrese: Brīvības ielā 14, Preiļi, LV-5301.

Elektroniskais pasts: novadnieks@axel.lv

Tālr. 53-07056, mob. tel. 29410288 (redaktorei),

53-07057 (reklāmas un sludinājumu pieņemšana),

53-07058, 53-07059 (žurnālistiem). Fakss 53-07057.

Par sludinājumu saturu atbild to iesniedzējs.

Laikrakstā publicētie materiāli ne vienmēr atspoguļo redakcijas viedokli.

Pārpublicējot atsauce uz «Novadnieku» obligāta.

Laikraksts iespiests SIA «Latgales drukā» Rēzeknē.

Mājas lapa internetā: www.novadnieks.lv

Laikraksts iznāk astoņas reizes mēnesī
(otrdien, piektdien).

INFORMĀCIJA

Andris Vaivods: rajonu vēsturiskās robežas kādu laiku saglabāsies

Pagājušajā nedēļā piedzīvots anekdotisks gadījums, jo viena no skolām saņēma kādas ministrijas vēstuli, uz kuras aplokšnes bija šāda adrese: Preiļi, Ludzas rajons, Gailēnu skola...

Domājams, ka līdzīgas situācijas nākotnē atkārtosies itin bieži. Ja līdz šim mēs Latvijā orientējamies pēc rajonu centru nosaukumiem, piemēram, Priekule Liepājas rajonā, Kauguri Valmieras rajonā, Baltinava Balvu rajonā, tad pēc administratīvi teritoriālās reformas pabeigšanas, kad rajonu pastāvēšana vairs nav paredzēta, kādas vietas atrašanos noteikt būs itin sarežģīti. Vai kāds bez rajona centra piesaukšanas varētu uzreiz pateikt, kur atrodas Lēdurgas, Variņu vai Zvārtavas pagasts? Vai varbūt turpmāk būs jāņem vērā koordinātes noteikt apmēram tā: Preiļu novadam blakus esošā Riebiņu novada Silajānos? Pašlaik sakarā ar rajonu likvidācijas procesu jautājumu ir vairāk nekā atbilde. Uz dažiem no tiem atbildes sniež Latgales plānošanas reģiona attīstības padomes priekšsēdētājs, rajona padomes priekšsēdētājs vietnieks, Līvānu novada domes priekšsēdētājs **Andris Vaivods** (attēlā). Par rajona reorganizācijas jautājumiem viņš uzstājās arī Latgales televīzijas tiešraidē, bet šodien, 6. novembrī, piedalās Latvijas Pašvaldību savienības valdes sēdē, kurā viens no darba kārtības jautājumiem ir par pārstāvjiem rajonu reorganizācijas darba grupā.

— Iedzīvotāji vēlas zināt, kā risināsies rajona reorganizācija. Mūsu lasītāji ar vārdiem «rajona padome» saprot konkrētu lēmējvaru, kas sastāv no pašvaldību vadītājiem, bet tās ir arī rajona padomes pakļautībā esošās iestādes. Bez tam ir daudz valsts iestāžu, kas strādā konkrēta administratīvā iedalījuma — rajona teritorijā. Piemēram, policija, glābšanas, ieņēmumu, kontroles dienestā, tiesa utt. Cik liela teritorija to pārzina būs pēc reformas pabeigšanas? Kā, piemēram, Sīlukalna iedzīvotājs varēs zināt, kur atrodas tā valsts iestāde, kas kārtos viņa lietu, — Preiļos, Madonā, Jēkabpilī vai Rēzeknē?

— Reģionālās attīstības un pašvaldību lietu ministrija (RAPLM) sāks izstrādāt likumu par rajonu reorganizāciju, — stāstīja Andris Vaivods. — Ministrijas pārstāvji apmeklēs visus rajonus, ir tikusies arī ar Preiļu rajona vadību. RAPLM pieprasījusi Tieslietu, Izglītības un zinātnes un citām ministrijām to skatījumu uz šiem jautājumiem, bet pēc manā rīcībā esošās informācijas vēl līdz šim laikam atbildes nebija saņemtas. Tāpēc ir grūti paredzēt, kas un kā notiks. Vēl jo vairāk šajā situācijā, kad iespējama Ministru prezidenta un ministru maiņa. Varbūt var mainīties pat visa nostāja pret rajonu reorganizāciju. Kaut gan tajā pašā laikā RAPLM darbiniekiem ir uzdevums šo procesu virzīt, un viņi to arī dara. Tiek izstrādāti vairāki varianti rajonu reorganizācijai, kuri tiks

piedāvāti rajonu vadītājiem izvēlei. Ļoti daudz kas būs atkarīgs no ministriem. Attiecībā uz valsts iestādēm, domāju, ka informācijas tehnoloģijas, datu bāzes un programmas ir tādā līmenī, lai ikviens cilvēks pakalpojumu varētu saņemt savas dzīves vietas tuvumā, neatkarīgi no tā, kādā pašvaldībā viņš ir griezies, tāpat, kā tas notiek, piemēram, attiecībā uz transporta līdzekļa tehniskās skates iziešanu. To var iziet Jēkabpilī, Rīgā, Preiļos, vai citviet. Protams, to nevar veikt katrā pagastā, un tas arī liecina, ka dzīvotspējīgāki būs lielāki novadi. Piemēram, arī izglītības pārvalde pēc rajona reorganizācijas neatradīsies katrā mazajā novadā, bet, teiksim, Līvānu un Preiļu novados, savukārt apkārtējie mazākie novadi varēs izvēlēties, ar kuru tuvāko izglītības pārvaldi sadarboties. No Izglītības un zinātnes ministrijas zinātnes vēl nav saņemta nekāda atbilde par profesionālajām izglītības iestādēm, — vai tās paliks pašvaldībām, vai ministrijas pārziņā.

Sobrid vēl ir pārāk daudz nezināmā. Process tiek tikai ieskicēts. Pozitīvs ir Finanšu ministrijas teiktais, ka tām iestādēm, kuras no rajona pārņems novadi, kreditus varētu dzēst valsts. Kā rāda apkopotās ziņas, visu rajonu padomju krediti kopā sastāda 12 miljonus latu.

Gan pašvaldību vadītājus, gan iedzīvotājus uztrauc, kāds būs turpmākais to iestāžu, kas no rajona padomes pakļautības tiks nodotas novadiem, finansēšanas ceļš. Kā zināms, ir paredzēts, ka rajona pakļautības iestādes nonāks to pašvaldību pārziņā, kurās teritorijās atrodas. Vai tās saņems arī attiecīgu valsts finansējumu? Piemēram, Līvānu novada domei šajā ziņā būs vieglāk, jo mūsu teritorijā atrodas tikai viena rajona pakļautības iestāde — mākslas skola, un tās finansēšana neapdraudēs novada domes budžetu. Uzskatu, ka ar tai līdzīgu iestāžu, kā, piemēram, rajona bērnu un jauniešu sporta skola, rajona bērnu un jauniešu centrs, muzejs nodošanu to pašvaldībās pārziņā, kurā tās atrodas, sarežģījumiem nevajadzētu rasties. Manuprāt, problemātiska situācija varētu veidoties ar lokālās nozīmes Preiļu slimnīcu.

Runājot par valsts iestādēm, manuprāt, jāpalielina to tiesības. Piemēram, Līvānu policijas iecirknis ir rajona policijas pārvaldes sastāvdaļa. Īstenībā nav

*Mantu zaudēt — nekas nav
zaudēts; godu zaudēt —
daudz zaudēts;
dūšu zaudēt — viss zaudēts.*

tik svarīgi, vai Līvānos esošo struktūrvienību dēvē par nodaļu vai iecirkni, bet tam ir jāpalielina tiesības izlemt kārtības sargāšanas jautājumus un arī dokumentu aprīti jāsamazina atkarība no rajona pārvaldes.

Slikti, ka rajonu reorganizācijas process nenotika pirms pieciem gadiem, kad reorganizējās daudzas valsts iestādes, piemēram, Valsts ieņēmumu dienests, Pilsonības un migrācijas lietu pārvalde un tamlīdzīgas. Iedzīvotājiem jābūt iespējai valsts iestāžu pakalpojumus saņemt pēc iespējas tuvāk savai dzīves vietai. Tas attiecas arī uz policiju, jo, kā rāda pieredze, ja pēc iedzīvotāju izsakuma uz nozieguma vietu kārtības sargātājiem jābrauc 30 kilometri, tad noziedznieks līdz viņu ierašanās brīdī sen paspējis nozieguma vietu pamest.

— Rajona likvidēšanas idejas realizētāji vienmēr ir uzsvēruši, ka līdz ar to tiks ietaupīts milzums līdzekļu, kas tiekot izmantoti rajona posma pārvaldes un to iestāžu uzturēšanā. Bet īstenībā, sadalot dažādas funkcijas pašvaldībām un pietuvinot pakalpojumus iedzīvotājiem, būs vajadzīgi gan cilvēkresursi, gan telpas. Kur tad ir tā solītā līdzekļu ekonomija?

— Vai tad administratīvi teritoriālā reforma novados un pagastos samazinās darbinieku skaitu? Tā dos lielāku operatīvāti un iespēju pakalpojumus saņemt ātrāk. Tie novadi, kuru veidošanā tiks samazināts darbinieku skaits, ļoti kļūdiņas, un tagad tiek atgrieztas iepriekšējās štata vienības. Apvienošanas ekonomiskais efekts galvenokārt rodas, kopīgi sadarbojoties plānotājiem, izstrādājot un realizējot lielus projektus, racionāli izlietojot līdzekļus, piesaistot labus speciālistus un nodrošinot konkurētspējīgu atalgojumu.

— Tā arī palika neatbildēts jautājums, kā orientēties Latvijas ciemos un pilsētās bez rajona norādīšanas?

— RAPLM ir devusi atbildi, ka uz kādu laiku rajonu vēsturiskās robežas tiks saglabātas, un arī jēdziens «rajons» saglabāsies, tāpat valsts iestādes darbosies ar sagatavotajām datu bāzēm, kas attiecas uz noteiktu rajonu. Piemēram, arī Latvijas Satversmē saistībā ar tiesu varu ir rakstīts, ka pirmā līmeņa tiesu vara ir rajona, otrā līmeņa — Apgabaltiesa. Tieslietu ministrija uz šo jautājumu mums vēl nav devusi atbildi, vai tas tiks mainīts.

Teikšu atklāti, laika, kurā jāizstrādā rajonu reorganizācijas kārtība — līdz nākamajam pašvaldības vēlēšanām, ir palicis ļoti maz.

□□□

Pēc sarunas ar Andri Vaivodu kļuva skaidrs, ka vismaz teorētiski vairāk vai mazāk saprotama ir rajona pakļautības iestāžu nodošanas gaita vietējo pašvaldību pārziņā. Arī tas, ka noteiktu laiku tiks saglabātas un ņemtas vērā rajonu vēsturiskās robežas. Taču nekādas skaidrības par valsts iestādēm un to filiālēm, kas pašlaik darbojas rajona centrā un orientētas uz konkrētu — rajona — teritoriju.

L.Rancāne